

obsah

Obsah, tiráž, úvodník (Martin Leskovjan)	1
Z básnické tvorby Otto Miklíka (Jakub Chrobák)	2
Čím je pro mne Valaško? (Ing. Jindra Mikulaščíková, Jana Krystyníková, MVDr. Zdeněk Lysý)	3
■ historie	
Fašismus na Valašsku – Fašistické hnutí na území okresů Valašské Meziříčí a Vsetín v letech 1924–1943 (Tomáš Baletka)	4
Co si pamatuje kloboucký památník (Petr Odehnal)	10
Zbrojovka Vsetín v období německé okupace (David Kostka)	13
Zachyceno objektivem **** Osвобоzení Vsetína (Pavel Mašláň)	16
■ příroda	
O bylínkách, jejich léčivé síle a kouzlech s Vandou Vrlovou (Ivana Ostránská)	18
Příroda s prožitkem **** „Její Veličenstvo“ kopřiva dvoudomá (Bohdana Orlová)	21
■ lidé a společnost	
Neznámé osudy rodu Dübönů od Francie po Valaško (Ivana Ostránská – Josef Heřman)	22
Svědectví Michala Boora o lázních a léčení v Rožnově pod Radhoštěm (Zdeněk Fišer)	24
Vzpomínky stařenky Roziny Lukášové na autora Broučků (Eva Žárská)	26
S pekařem Jaroslavem Kulčákem nejen o hrozenkovském chlebu (Milada Fohlerová)	27
■ lidová kultura a folklor	
Hudci, milí hudci **** Vladislav Turek (1946–1983) (Jaroslav Kneisl)	29
Na besedě ***** Nářeční ukázky ze Štítě nad Vláří (Hana Goláňová)	31
Folklorní momentky ***** 70 let Valašského souboru písní a tanců Bača (Jaroslav Kneisl)	32
Muzejní zpěvníček ***** „Andělský“ tanec (Jaroslav Kneisl)	34
■ umění a průmysl	
Nástropní obrazy ze zámku Lešná u Valašského Meziříčí (Tereza Klanicová)	35
Připomenutí moderního Valaška na Výstavě práce a kultury před osmdesáti lety (Ivana Ostránská)	37
Spletitost Schlattauerových gobelinů (Kamila Valoušková)	40
Jurkovičovo Valaško – 120 let od NVČ v Praze (Olga Mehešová)	41
■ události	
65 let vsetínské hvězdárny (Pavel Svozil)	44
Z publikací **** Sborník Valaško – historie a kultura (Daniel Drápala)	46
Karlovské zrcadlo – 300 let od založení Velkých Karlovic (Dalibor Malina)	47
Knížka tradičního vyprávění z nedašovského Závřší (Dalibor Malina)	48
Moderní škola napříč třemi staletími (Tomáš Mikulaščík)	49
Z edice Rožnovské malé tisky (Daniel Drápala)	50
K nové sbírce Jakuba Chrobáka (Petr Odehnal)	51
Z povídek Zdeňka Lysého – Alou do postele!	52
Zemřel spisovatel Oldřich Šuleř (1. 6. 1924 – 26. 1. 2015) (Petr Šuleř)	53
Pozvánky **** Proměny kamene v lapidáriu Trojice (Kateřina Janičková – Kamila Valoušková – Samuel Španihel)	54
Ohlédnutí **** Rozloučení s výstavou Krása v dřevě ukrytá (Ivana Ostránská)	55
Inspirace Jaroslavy Hýžové (Kamila Valoušková)	56
Škola a muzeum **** Putování po Valašsku na konci doby bronzové I. (Samuel Španihel)	57
Z novinek (Jaroslava Ševčíková)	60
Poděkování za finanční dar (Tomáš Vitásek)	60

Obálka

Navštivte **** Expozice kelečského dýmkařství (Milada Fohlerová)
V ateliéru **** Sochařka Kristina Vesková (Olga Mehešová)
Za tajemstvím depozitářů **** Železná ruda v Beskydech (Kateřina Janičková)

Foto na titulní straně obálky

K. Vesková: Kamenné vejce (a řeka Bečva), 2008 (Foto K. Vesková)
Zeměluč okolkatá (Centaurium erythraea) (Foto T. Kašpar)
Neznámý autor: Pád andělů, 40. léta 18. století, Dámský salónek zámku Lešná (Foto M. Ošťádal, 2015)
Stavba vsetínské hvězdárny – usazování konstrukce kopule na hrubou stavbu hvězdárny v létě roku 1949 (Fotoarchiv Hvězdárny Vsetín)
Jiří (Youry) Palát: Z komiksu Spletitost gobelínu, 2015

Milí čtenáři,

právě se vám dostává do rukou první letošní číslo Valaška, vlastivědné revue. Předchozí rok se nesl ve znamení připomínky vzniku jednotlivých částí Muzea regionu Valaško. I v roce 2015 bude muzeum v tomto slavnostním duchu pokračovat. Hned dvojité výročí totiž oslaví služebně nejmladší část muzea, Hvězdárna Vsetín.

Historie vzniku vsetínské hvězdárny se datuje do období těsně po 2. světové válce, kdy se zde objevilo několik nadšených astronomů amatérů, kteří snili svůj velký sen mít svou malou pozorovatelnu s hvězdářským dalekohledem. Jejich úsilí bylo v létě roku 1950 završeno úspěchem, když byla veřejnosti slavnostně předána do užívání Lidová hvězdárna na Vsetíně. Po celých 65 let se její činnost věnovala hlavně popularizaci astronomie, kosmonautiky a přírodních věd mezi nejširší veřejností, zejména mezi žáky a studenty škol jak místních, tak i ze širšího okolí.

V roce 2005, tedy před 10 lety, se pak stala nedílnou součástí Muzea regionu Valaško, kde ve své popularizační a edukační činnosti dál úspěšně pokračuje.

V rámci oslav obou výročí chystají její pracovníci pro návštěvníky celou řadu akcí. Z nich bych si dovilil vyzdvihnout např. přípravu nové astronomické expozice v nejvyšším podlaží věže vsetínské zámku. Slavnostní otevření této expozice, jakož i celého nově zrekonstruovaného zámku, završí tento, pro Muzeum regionu Valaško tak významný rok.

Ing. Martin Leskovjan

Hvězdárna Vsetín – oddělení Muzea regionu Valaško, p. o.

Valaško. 34

VALAŠSKO – vlastivědná revue (historie-příroda-lidé-umění-události)

Vydává Muzeum regionu Valaško, přísp. org.; IČ 00098574

Adresa redakce: Muzeum regionu Valaško, Horní nám. 2, 755 01 Vsetín, tel.: 571 411 690, mehesova@muzeumvalassko.cz

Odpovědný redaktor: RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D.

Výkonný redaktor: Mgr. Olga Mehešová

Technický redaktor: Mgr. Ivana Ostránská

Výtvarný redaktor: Břetislav Vašek

Redakční rada: PhDr. Tomáš Baletka, Ph.D., Mgr. Radek Bryol, PhDr. Daniel Drápala, Ph.D., PhDr. Zdeněk Fišer, Mgr. Jaroslav Kneisl, PhDr. Dalibor Malina, Mgr. Václav Michalička, Ph.D., PhDr. Tomáš Mikulaščík, Mgr. Petr Odehnal, Ph.D., Eva Urbachová

Jazyková korektura: Mgr. Jitka Slezáková, Ph.D.

Fotograf: Milan Ošťádal

Grafická příprava pro tisk: Břetislav Vašek, Karlova 1727, 756 61 Rožnov p. R.

Tisk: Grafia Nova, s.r.o., Rožnov pod Radhoštěm

34. číslo (květen 2015/1) vychází 1. května 2015 v nákladu 750 výtisků

Vychází 2x ročně

Distribuce: zámek Kinských ve Valašském Meziříčí a zámek v Lešné u Val. Meziříčí, knihkupectví Kalouš ve Vsetíně, knihkupectví Bureš ve Valašských Kloboukách, Informační centra ve Velkých Karlovicích, na Soláni (Zvonice), v Karolince, v Rožnově pod Radhoštěm a ve Vsetíně

ISSN 1212-3382, MK ČR E 13226

Za věcný obsah dodaných příspěvků odpovídají autoři, kteří si nečiní nároky na autorský honorář. Redakce si vyhrazuje právo v případě potřeby příspěvky krátit. Bez svolení redakce není možno dále veřejně šířit zde publikované materiály ani jejich části.